

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — CONTICH

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op S. Loc. — 4. Een moedig Meisje. — 7. Karel Cogge. De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het Wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 24. Grapjes en Vrolijke Verhalen. — 34. Nog grapjes. — 35. Het kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van tleit. — 38. De Vlucht in ne Koffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk duurt 't langst. — 61. Strengte Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paaschklokken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De Verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering op Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Het Spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit Vergeten. — 118. De Spion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De Ruwe Kerel. — Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lampernisse. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van Bertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob van Artevelde. — 170. De Overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. De Avontuurlijke Reis. — 173. De Strijd met den Wolf. — 174. Een Vreeselijke Avond. — 175. De gevluchte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een moedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon van den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stouten. — 184. Het Spook van de Schalde. — Het Avontuur in het Gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzelareshof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De Wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Roode Knuppels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Furie. — 203. De Boeteling van Vurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenissen. — 209. De Spion voor zijn Land. — 201. In het verwoeste Vlaanderen.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dagbladverkoopster, want de reeks van deze veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort

PRIJS 60 CENTIEM

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

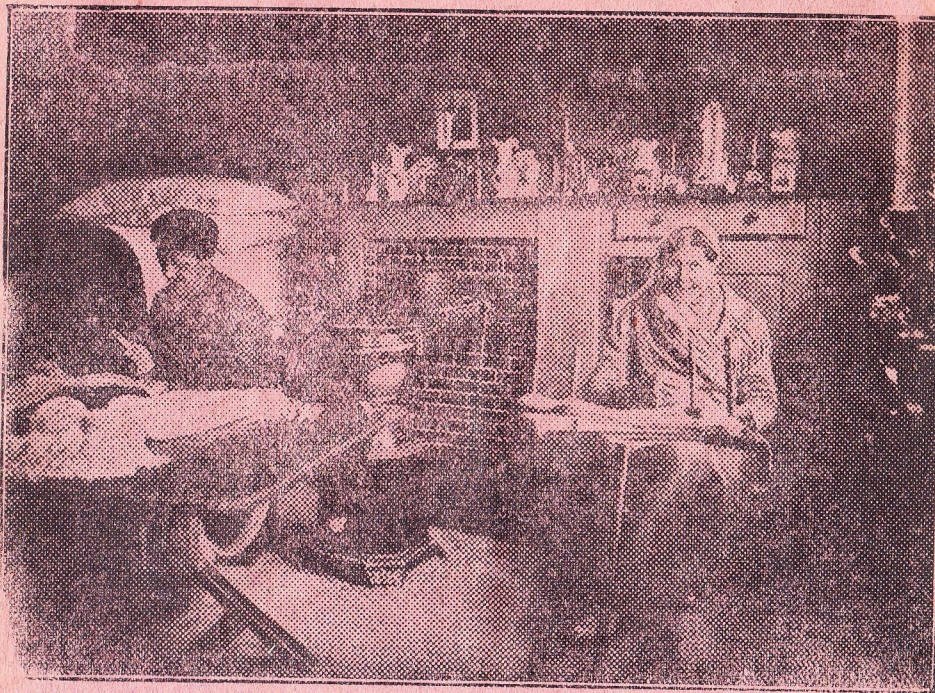
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS.

Tweede druk.

Nr. 129.

De Dochter van den Blauwer

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich.

De Dochter van den Blauwer.

I.

Alice Vervloet had haar zusjes te bed gebracht. Ze stookte nu het vuur in den haard op en hing een ketel water aan den haak. Ze verwachtte vader. Alice was veertien jaar en ze moest reeds al het werk van een moeder doen. Want haar goede moeder was verleden jaar gestorven na een lange ziekte.

Alice deed haar huishouden en zorgde voor haar zusjes Maria en Liza, die vier en zes jaar waren. Ze had ook nog een broer, Pöl, die twaalf jaar telde, maar hij ging altijd met vader mee naar zee.

Het huisgezien Vervloet woonde in De Panne, bij de kust. Maar De Panne was toen nog niet de bekende badplaats van tegenwoordig. Wel had mevrouw Terlinck er een houten paviljoen opgericht en kwamen er 's Zomers eenige vreemdelingen. Doch De Panne was toch een afgelegen hoekje van onze Noordzeekust, waar vooral visschers woonden.

En ook Vervloet was visscher, die een klein scheepje

bezat en zeer hard werken moest om zijn kost te verdienen.

Alice sneed brood. Vader en Pol hadden altijd geweldigen honger.

De wind gierde om de hut. Het was een stormachtige Octoberavond.

Eensklaps werd er tegen de hut gebonsd. Dat was niet de wind. Alice begreep wel wie er binnen wilde. Ze deed vlug de deur open en een groote hond stapte in huis.

Hij kwispelstaartte, als was hij tevreden zich bij den warmen haard te kunnen leggen.

— Ha, Bruno, zijt gij er al, zei Alice en ze streelde het goedge dier.

Ze ging naar de kast en nam een stuk grof roggebrood. Ze brokkelde het in een schotel water en het was Bruno's avondmaal, dat de groote hond gretig binnen slokte.

— Ge hebt dus uw werk al gedaan, Bruno, hernam Alice.

Ze wist dat Bruno naar Frankrijk was geweest. Vader Vervloet en Pol oefenden nog een ander bedrijf uit dan de visscherij. Ze smokkelden ook. Men noemde dat blauwen.

De Panne ligt dicht bij Frankrijk. En voor veel goederen, die men daar wil verkoopen, moet men aan de grens geld betalen, om ze in Frankrijk binnen te brengen. Men noemt dat geld invoerrechten. Voor veel goederen welke men uit den vreemde in België brengt, moet men eveneens invoerrechten betalen.

De smokkelaars trachten zulke goederen over de grens te brengen zonder invoerrechten. Dan moeten ze zorgen de tolbeambten, die de grens bewaken, uit den weg te blijven. Maar die tolbeambten passen goed op. Ze wandelen heen en weer. En als ze smokkelaars zien nemen ze die gevangen. Doch de smokkelaars willen dan vluchten of verdedigen zich. Dikwijls wordt er gevochten. De tolbeambten schieten soms. En zoo gebeurt het dat er dooden vallen.

Smokkelen is dus een gevaarlijk bedrijf.

Maar er is nog al wat mee te verdienen.

Vervloet smokkelde dikwijls over zee, maar hij deed het ook over land, door de duinen. Alice was er dikwijls angstig om. Ze had een afkeer van dat smokkelen. Dat was bij moeder ook zoo geweest.

Een kwartier verliep. Toen kwamen vader en Pol thuis.

— Ha, Bruno is er al, zei vader tevreden.

Even streelde hij den hond, die tevreden ronkte.

— Maria en Liza zijn in bed? vroeg Vervloet.

— Ja vader, antwoordde Alice.

Vader en zoon wierpen hun oliejas uit en gingen bij tafel zitten. Vervloet keek zeer bedrukt. Hij was nooit meer vroolijk. Hij treurde om het verlies van zijn vrouw.

Voeger had hij meer moed. O, dan zat hij 's avonds genoeglijk in de hut. Dan werkte hij tevreden, al was het een zwaar bestaan. En om meer te verdienen,

bgon hij te smokkelen, toch tegen den zin van zijn vrouw.

Nu zag men Vervloet nooit meer lachen.

Vader, Pol en Alice gebruikten het eenvoudig avondmaal. Nu en dan daverde de hut in den storm.

Pol zag er slecht uit; de arme jongen moest te hard werken. 't Was of vader dit niet begreep.

Alice zag het wel. Maar vader had hulp noodig. Toch had Alice medelijden met haar broer. Zij ook moest ijverig haar best doen. Ze was groot voor haar jaren. Niet alleen deed ze het huishouden, maar ze sleurde ook met korven visch en leurde met garnaal te Veurne.

Het maal was afgegoopen. Alice ruimde de tafel af. Vader stak een pijp op en met Pol herstelde hij een net.

Maar de deur werd geopend en twee mannen traden met pakken binnen.

— Goeden avond, Vervloet, zei een van hen, een winkelier. Hier hebben we een partij tabak, kunt ge die blauwen?

— Van avond nog?

— Ja. 't Is er goed weer voor. 't Is maar naar Ghyvelde te brengen, juist over de grens. Er is wat te verdienen.

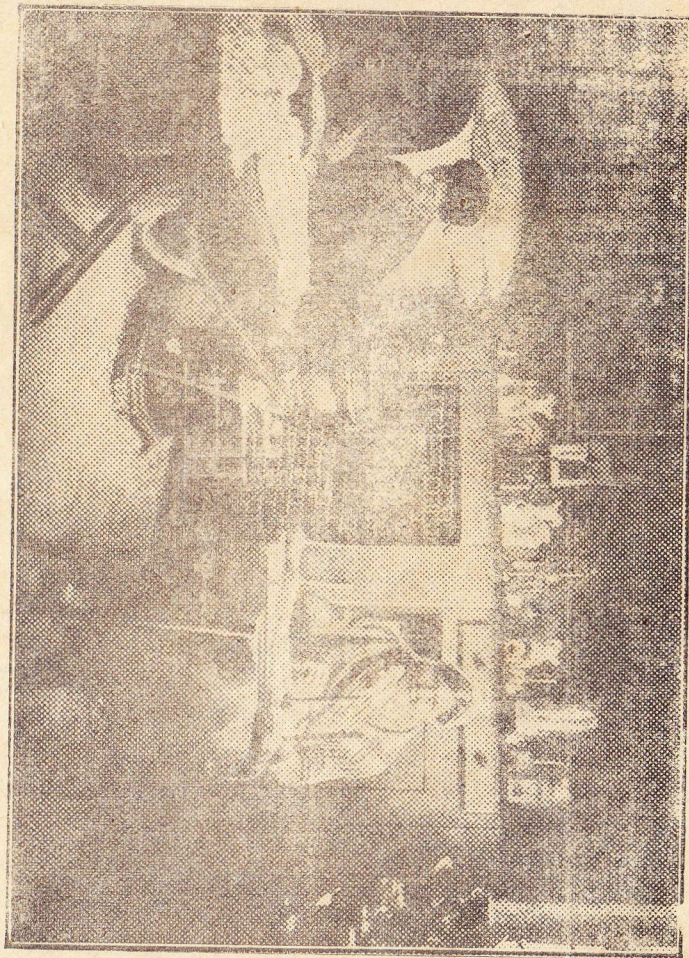
— Als 't moet, zullen we 't doen, besloot Vervloet.

— We kunnen er dus op rekenen? vroeg de winkelier.

— Natuurlijk!

— Als ge morgen het briefje brengt, krijgt ge het geld.

Visschers in De Panne.

De mannen vertrokken weer. Vervloet opende de pakken.

— 't Is te veel voor Bruno, zei hij. Alice en Polge zult ook naar Ghyvelde gaan. Ik moet dit net vanavond herstellen. 't Is maar een stapje.

De kinderen spraken niet tegen, al betrok hun gelaat.

Vervloet riep Bruno, die gewillig bij hem kwam. Vervloet pakte de tabak in een wijden gordel en bond dezen den hond om het lijf. Het dier droeg zoo een zware vracht.

— Alloh, vooruit Bruno, zei Vervloet, de deur openend.

En dadelijk liep de hond heen. Bruno smokkelde dus ook en hij was er flink op afgericht. Men had zoo veel honden gedresseerd. Men had zulke dieren zeer bang gemaakt voor een man, die de uniform van een Fransch tolbeambte droeg. Die man sloeg zoo'n arm beest.

En nadien bleven dergelijke honden een tolbeambte ver uit den weg. Men had ze ook geleerd waar ze in Frankrijk moesten aankomen met hun waren.

Bruno blauwde opperbest. Hij liep snel door de duinen naar de plaats der bestemming, krabbelde daar met de pooten aan de deur en liet zich den gordel ontbinden. Hij rook waar de tolbeambten waren, en bleef op eerbiedigen afstand van hen.

Vol vertrouwen dus zond Vervloet het dier heen. Het was dezen avond al de tweede reis van Bruno.

Vervloet maakte ook een pak voor Pol en een voor Alice. Dan bleef er nog een partij over.

— Bruno kan straks nog eens over en weer loopen. zei vader. Kleedt u goed, en weest voorzichtig. Vraag eens bij Lauwers, al waar de tolbeambten gegaan zijn.

De kinderen waren spoedig gereed. Vader hing hun het pak over den rug.

— Voorzichtig, herhaalde hij nog eens.

En Alice en Pol begaven zich op weg. Ze volgden een weg door de duinen, tusschen Adinkerke en De Panne. Het was zeer donker, maar de kinderen kenden de richting. Ze worstelden tegen den wind.

Alice en Pol spraken niet. Och, ze hadden zoo'n droevig bestaan! Maar ze wisten niet beter. Ze hadden niet veel de school bezocht. De leerplicht bestond toen nog niet. En de arme kinderen moesten vroeg aan het werk. Alice en Pol konden nauwelijks lezen en schrijven.

Het was nu een lastige tocht. Na eenigen tijd kwamen de kinderen aan een huisje. Hier woonde Lauwers.

Alice klopte aan de deur.

Een vrouw deed open.

— Wie daar? vroeg ze. Ha, de kinderen van Vervloet. Zijt ge aan 't blauwen?

— Ja, antwoordde Alice. Hebt ge de tolbeambten niet gezien?

— Neen. Mijn man is naar Duinkerke. Als hij thuis is, weet ik het gewoonlijk, waar er gepatroelleerd wordt. Maar nu kan ik het niet zeggen. Moet ge naar Ghyvelde?

— Ja...

— Met tabak zeker?

— Ja...

— En in zuik weer! Maar dat is goed voor blauwers. Weest toch voorzichtig... Als ge terug keert, kom dan maar om een potje koffie.

Alice en Pol gingen verder. Ze hadden dus geen inlichtingen. Ze wisten niet, waar de tolbeambten zich bevonden. Ze moesten dus zeer oppassen.

Ze waren nu aan de grens. Ze wisten dat, al kon men het hier niet zien. Op de wegen stond er een paal of een kantoor of een wachthuis. Maar de blauwers volgden de wegen niet.

Langzaam gingen Alice en Pol voort. Ze bleven nu een eind van elkaar. Dan hadden ze minder kans ontdekt te worden.

Ze waren toch wat angstig. Ze voelden het gevaar...

Pol liep vooruit. Hij kende het best den weg. Hij ging dikwijls met vader mee.

Alice volgde traag. Ze meende telkens wat te hooren. Maar dat was de wind. Het pak woog haar zwaar. Het touw snerpde haar in den rug. Ze was ook moe. Ze was al van vijf uur dien ochtend uit bed. Maar ze zouden gauw te Ghyvelde zijn.

Pol was gejaagder dan Alice. Hij tartte het gevaar. Hij was dat meer gewoon zoo wel op het land bij 't smokkelen, als op zee, bij 't visschen.

— Halt! klonk het eensklaps.

Pol schrok geweldig. Hij bleef staan, maar toch slechts een oogenblik. Hij zette het op een loopen. Hij

hoorde waarschuwingen, doch gaf er geen gehoor aan.

Een schot... en Pol voelde eensklaps een vreeselijke pijn, als een steek met een mes in zijn schouder. Maar de jongen spande al zijn krachten in, sukkelde nog een eind door... en viel toen neer...

Alice ook had de stemmen gehoord en dan het schot, ze wierp haar pak neer en vluchtte verschrikt terug.

— Pol, Pol! gilde ze.

Wat verder bleef ze staan. O, als Pol nu maar kwam! Maar ze bemerkte haar broer niet. Zou hij gevangen zijn genomen? Of gewond? Men had toch geschoten...

Alice barstte in tranen uit. O, wat was er gebeurd? Waar bleef Pol?

Alice kon hem niet in den steek laten. Ze moest weten, wat er voorgevallen was.

Ze keerde naar de grens terug. Nu hoorde ze niets meer dan den wind. Misschien was Pol dan toch in België terug en liep hij langs een omweg naar huis.

Toch had Alice geen vrede... Ze had 'een engstig voor gevoel. Er was iets ergs gebeurd...

Voorzichtig sloop ze voort, over de duinen. Ze hijgde als ze een helling moest beklimmen.

Wat hoorde ze nu... Was het gekerm? Ja... iemand lag daar te kreunen.

— Pol! kreet Alice.

Ze daalde het duin af. Ze richtte zich naar de klagende stem. Ze zag een donkere vlek.

Snikkend zonk Alice neer. Ze was bij haar broer.

— O, Pol, wat hebt ge? vroeg Alice.

Haar broertje antwoordde niet.

— Pol, sta op... ga mee naar huis, hernam het meisje.

Doch Pol kreunde maar...

Andere stemmen helmden. Alice sprong weer op. De tolbeambten waren daar zeker.

En zoo was het; deze zochten den smokkelaar.

— Wie daar? klonk het weer.

— Ge hebt mijn broer geschoten! riep Alice woedend.

Een man wilde haar vast grijpen, maar Alice snelde het duin af. Een der beambten had een lantaarn. Hij lichtte bij. De mannen zagen Pol liggen. Ze waren zeer verbaasd, een knaap te bemerken. Ze hadden gemeend met andere, kloeke smokkelaars te doen te hebben. Ze onderzochten Pol en ontdekten, dat hij gewond was in den schouder. Ze hadden nu spijt over dat schot. Zoc'n kind werd toch maar uitgezonden. Medelijdend namen ze Pol op en droegen hem heen. Alice kwam weer.

Er zijn in die streek Fransche tolbeambten, die Vlaamsch spreken, want een heel eind Frankrijk in, is onze taal die van het volk. (1)

— Wie zijt gij? vroeg een der mannen aan Alice.

— Ge hebt mijn broer geschoten...

(1) Dat Noorderdeel van Frankrijk heet Fransch-Vlaanderen en behoorde vroeger tot ons land.

— Is die jongen uw broer?

— Ja... O, breng hem naar huis!

— We zullen hem naar den dokter dragen. Ge moest met hem blauwen, hé?

— Ja...

Maar Alice weigerde meer te vertellen en weenend volgde ze de mannen. Ze wist wel, dat ze nu in de gevangenis kon geraken, doch wilde Pol niet verlaten.

Zoo kwam de groep aan het wachthuis. Een overste hoorde wat er gebeurd was. Hij keek naar Pol, die bewusteloos lag. Eenige mannen moesten hem naar den dokter dragen. Alice werd in het wachthuis gehouden. De overste wilde haar ondervragen, maar Alice weigerde te antwoorden.

Ze werd in een andere kamer geleid. Daar kon ze op een rustbank liggen. Ze wilde naar Pol, doch ze zat nu achter een gesloten deur. Alice schreide lang. Toen lag ze te denken. En zoo viel ze in slaap.

II.

Na het vertrek der kinderen, werkte Vervloet voort aan het herstel van het net. En hij luisterde naar den wind. Eigenlijk had hij toch wat wroeging, de kinderen nog door dat barre weer gezonden te hebben en op zoo'n gevaarlijken tocht.

En 't was of zijn overleden vrouw het hem verweet, dat hij daarmee misdeed.

— We moeten toch leven, gromde Vervloet. Wat is er met 't visschen te verdienen? Vier kinderen opkweken is niet gemakkelijk.

Maar hij kon zijn wroeging niet weg redeneeren.

Eenige tijd verliep. De anderen kinderen sliepen rustig. Er werd tegen de deur gebonsd. Bruno was al terug. Het arme beest scheen ook vermoeid. Maar gewillig liet hij weer zijn gordels vullen en vertrok hij, om de laatste partij tabak weg te brengen.

En opnieuw was Vervloet alleen.

— Eigenlijk had ik Bruno nog eenige malen kunnen zenden en Alice en Pol thuis houden, zei hij bij zich zelf. Maar straks zijn ze binnen. En ik zal ze morgen wat langer laten slapen. Pol kent goed den weg. En de tolbeambten zullen met dat weer niet veel rond loopen.

Weer verliep een uur. En Bruno kwam nogmaals terug. De hond was uitgeput.

— Lig nu maar bij den haard, zei Vervloet, den hond streelend.

Bruno strekte zich bij het vuur uit. Doch hij bleek onrustig. Dikwijls knorde hij.

— Wat is er, jongen? vroeg de visscher.

Maar het goedige dier kon niet antwoorden. Hij verhief wel den kop en keek naar de deur.

— Bruno is niet gerust, omdat de kinderen nog weg zijn, sprak Vervloet. Och, jongen, ze kunnen niet zoo

rap loopen als gij. Straks komen ze wel. Slaap maar!

Het net was af, en Vervloet kroop huiverig bij den haard. Hij was moe en slaperig. Hij zat te peinzen. Maar zijn hoofd zonk neer... En de afgematte man sluimerde in...

Hij merkte niet, hoe Bruno nog onrustiger werd. zich keerde en draaide en dikwijls naar de deur keek.

Hij hoorde den storm niet meer...

En Vervloet was er onbewust van, dat zijn kinderen uitbleven.

Hij sliep voort, de vermoeide man. De nacht ging voorbij. De lamp doofde uit door gebrek aan olie.

Toen Vervloet wakker werd, kwam een flauwe ochtendschemering in de hut. De visscher keek verdwaasd op. Was hij aan boord? Neen, hij zat hier thuis bij den haard... En dadelijk dacht hij aan de kinderen. Zijn herinnering werd wakker.

Maar Pol en Alice waren natuurlijk al lang thuis. Ze zouden stil naar bed gegaan zijn, om hem niet te wekken, dacht de vader.

Maar Vervloet voelde zich niet gerust. Hij stond haastig op en keek in de zijkamer. Daar lagen wel de twee kleintjes, maar Alice was er niet.

Vader liep de zoldertrap op. Geen Pol.

En nu bekroop hevige angst visscher Vervloet. Wat zou er gebeurd zijn? Had men de kinderen aangehouden?

— O, ik had ze niet mogen laten gaan! verweet

Vervloet zich. Zeker zijn Pol en Alice gevangen. En wat dan! O, hoe benauwd zullen ze zijn!

De vader voelde innig medelijden met zijn kinderen.

Bruno liep onrustig heen en weer. En hij jankte soms. Hij wilde naar buiten.

Maar Vervloet bond den hond vast. Bruno mocht niet naar de grens. Hij zou er de zaken nog erger kunnen maken.

— Misschien zijn de kinderen om den storm bij Lauwers gebleven, dacht Vervloet.

Maar hij geloofde die troost zelf niet.

Alice was geen meisje om weg te blijven.

— Ik moet zelf gaan zien, besloot Vervloet.

Hij wekte Liza.

— Moet ik al opstaan? vroeg het kind slaperig.

— Neen. Maar luister... Alice en Pol zijn een tijdje weg... en ik moet ook uit. Blijf braaf in uw bed, tot we terug komen.

— Ja, vader...

En Liza sluimerde weer in.

Vervloet liet den hond binnen en vertrok. De storm was bedaard.

Vervloet stapte haastig door het duin. Hij klopte bij Lauwers aan. De vrouw was juist op.

— Ha, Vervloet, gij al hier? vroeg ze.

— Zijn de kinderen niet bij u?

— Pol en Alice? Neen... Ze zijn hier gisteravond geweest. Zijn ze niet thuis gekomen?

— Neen...

— Ze kwamen me vragen, of ik de tolbeambten niet gezien had. Ik kon er niets van zeggen. Mijn man is naar Duinkerke en er gebleven. Misschien bleven uw kinderen te Ghyvelde slapen.

Vervloet schudde het hoofd.

— Als er maar niet iets gebeurd is! zei hij.

— Ga niet naar Frankrijk, want als ze de kinderen gepakt hebben, zullen ze u zeker aanhouden. En dat ware erger. De kinderen laten ze wel los.

— O, ze zullen zoo benauwd zijn! Ik ga toch eens zien tot aan de grens.

— Maar waag er u niet over! vermaande vrouw Lauwers.

Vervloet ging verder. Maar aan de grens bemerkte hij niemand. Hij besloot te wachten. Er zou straks wel volk komen. Maar 't was of de angst in zijn hart brandde.

III.

Alice was ook wakker geworden. En ze wilde uit het hok. Maar de deur was gesloten. Ze bonsde er op. Een tolbeambte zei, dat ze braaf moest zijn.

— Waar is Pol? vroeg Alice.

— Bij den dokter.

— Hij is zeker dood....

— Maar neen! Hij zal wel genezen. Wees nu stil, tot de overste komt.

De tijd viel Alice lang. 't Duurde wel een uur eer er een overste kwam. Hij kende Vlaamsch en wilde Alice ondervragen. Ze moest zeggen, wiens dochter ze was en bij wien ze de tabak had moeten brengen.

— Ik zeg niets, ik wil naar Pol! riep Alice uit.

En al maakte de overste zich kwaad, ze weigerde hardnekkig iets te vertellen. De overste liet haar in het hok.

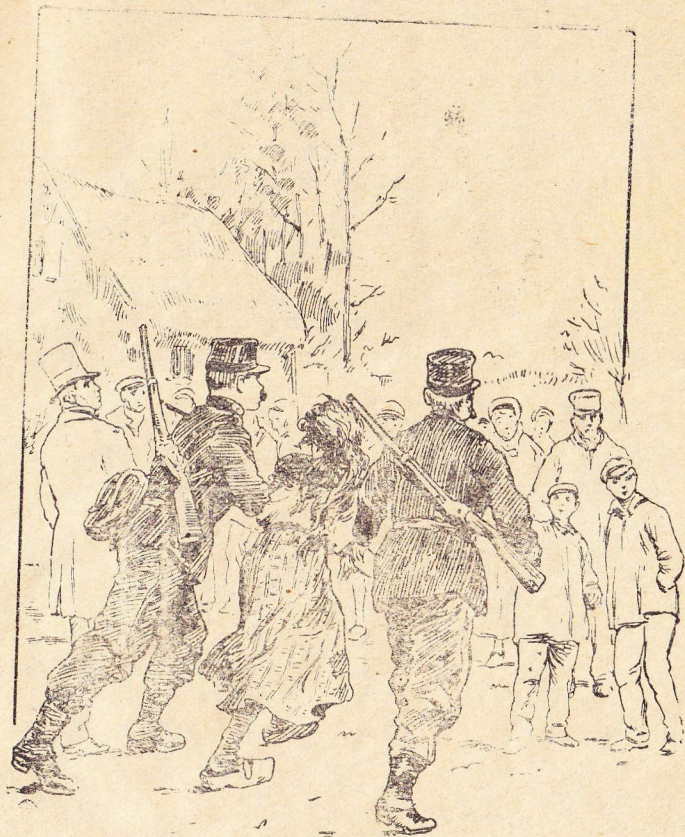
Maar wat later kwamen twee Fransche gendarmen. Ze zeiden, dat Alice mee moest. Het meisje werd erg bang en wilde niet. Ze drong zich tegen den muur. Doch de gendarmen trokken haar mee en namen Alice tusschen hen in.

Veel menschen stonden te kijken.

Maar ze hadden toch medelijden met Alice. Sommigen wisten al, dat haar broertje geschoten was. Een heer zag ook het treurig tooneel. Hij vond dat Alice te ruw meegeleid werd. Hij vroeg wie dat meisje was en hij kende den naam Vervloet, want hij was van De Panne.

Alice werd voor een luitenant gebracht. Ze weende zeer. En weer werd ze ondervraagd. De luitenant was vriendelijk en zei, dat ze met haar broer naar huis zou mogen terug keeren.

En snikkend vertelde Alice, dat ze tabak naar Ghy-

De gendarmen namen Alice mede (blz. 18).

velde had moeten brengen. De luitenant begreep wel waar heen. Hij kende de smokkelaars goed. Maar 't was de kunst ze te betrappen.

De heer, die Alice had zien opbrengen en in De Panne woonde, kwam eens met den luitenant praten. En toen mocht Alice met hem mee gaan naar den dokter. Daar was Pol. Hij zag bleek, maar was goed bij bewustzijn.

De dokter sprak wat met den heer uit De Panne.

Pol had een wonde in den schouder. Hij zou een tijd moeten stil liggen. Dan werd hij wel beter. Hij mocht echter vervoerd worden in een rijtuig.

Mijnheer Verdonk, zoo heette de Pannenaar, huurde een koets. Voorzichtig werd Pol er in gebracht. En Alice ging naast hem zitten. Ze had zoo'n medelijden met hem. Ze vertelde, hoe ze hem gezocht had.

De koets reed heen en kwam over de grens. Daar stond vader Vervloet. Hij wist al wat er gebeurd was. En angstig wachtte hij. O, hij had naar Ghyvelde willen loopen. Maar dan zou men hem gevangen genomen hebben, vreesde hij.

Met een kreet sprong hij naar het rijtuig.

— Pol, o, Pol! zei hij, een snik smorend.

De koetsier hield het paard in. En de heer uit De Panne stak het hoofd door het portierraam.

— Stap in, zei hij.

— O, hoe is het met mijn armen jongen? vroeg Vervloet.

— Het had erger kunnen zijn. Maar nu zal Pol rap herstellen.

Mijnheer Verdonck vertelde, wat de dokter gezegd had. En hij fluisterde Vervloet in het oor:

— Dat komt nu van het blauwen.

Beschaamd keek Vervloet voor zich. Alice verhaalde, wat er gebeurd was.

Zoo bereikte de koets de hut. Maria en Liza waren opgestaan en zaten bij Bruno, die nu vroolijk blafte. Mijnheer Verdonk hielp Pol naar bed dragen. Dan betaalde hij den koetsier en wandelde naar huis.

IV.

Mijnheer Verdonk woonde op een klein landgoed. Zijn vrouw keek verwonderd op, toen hij binnen trad.

— Ge kunt nu toch niet terug zijn van Zuidkote, zei ze.

— Ik ben niet verder geweest dan Ghyvelde. Er is daar iets treurigs gebeurd... Luister maar eens.

En mijnheer Verdonk vertelde de lotgevallen van Pol en Alice Vervloet.

— Die vader is eigenlijk een schavuit, zei hij dan. Zijn kinderen laten smokkelen... Ze moesten zoo iemand in 't kot steken. Ik had hem wel een pak rammel kunnen geven.

— Maar ge hebt liever uw goed hart getoond.
— Voor de kinderen. Die weten niet wat ze doen.
— En met den vader hadt ge ook medelijden. 'k Ben zeker, dat de man zeer bedroefd was.

— Ja, maar waarom laat hij zijn kinderen smokkelen? Zijn dat manieren. Voor grooten deugt het niet... en kinderen daarin opbrengen, is nog slechter... En dan schieten ze daarop als op een wild konijn. Ja, die tolbeambten doen hun dienst, maar gelukkig gebruiken de meesten niet zoo gauw hun geweer. Ik was toch erg kwaad op Vervloet.

— Maar is Vervloet met uw kwaad zijn geholpen? vroeg mevrouw Verdonk.

— Wat bedoelt ge?

— 't Is gemakkelijk om zich kwaad te maken op zoo'n man. Maar nu bedenk ik, dat zijn vrouw gestorven is... Er zijn daar zeker vier of vijf kinderen?

— Vier...

— En 't oudste is...?

— Veertien jaar...

— Die moet dus moedertje zijn. En vader veel op zee. Onze visschers verdienen weinig... veel te weinig. Wie trekt zich hun lot aan? Niemand... En dan komt de verleiding van het smokkelen, om wat meer te winnen. O, we kunnen alles zoo gemakkelijk afkeuren...

— Is smokkelen dan goed?

— Neen, natuurlijk niet... Maar wij zijn ook niet goed... We hebben, toen we hoorden, dat vrouw Ver-

vloet gestorven was, eens gezegd: « Arme kinderen! » En dat is alles... Ik heb nu een plan. Ik ga straks de familie eens bezoeken.

— Dat vind ik opperbest, hernam mijnheer Verdonk. En zeg den vader dan eens goed de waarheid. Maar neem ook wat mee... voor de kinderen.

— Ja. Eigenlijk bewonder ik den moed van zulke menschen. Dat smokkelen keur ik af. Maar Vervloet zwoegt toch hard op zee... En hij kan geen helper betalen. Dus moet zijn zoontje mee. Zoo jong, 't is treurig... Maar harde noodzakelijkheid. Wel, ik ga dadelijk eens naar die familie.

Een half uur later kwam mevrouw Verdonk aan de hut. Vervloet was zijn stukje land aan 't ompspitten. Na 't visschen bewerkte hij ook een hofje. Hij noemde dat zijn « zand ». Hij had het afgerasterd tegen de wilde konijnen, die anders zijn groente zouden oppeuzelen. En met helmplanten hield hij 't duinzand weg, dat over 't akkertje kon waaien.

Neen, veel rust kende Vervloet niet, zoo min als de andere visschers. Zijn goede vrouw had hem vroeger zoo flink geholpen.

Vervloet zag de vreemde dame en groette beleefd. Mevrouw Verdonk kwam bij hem. Ze bemerkte dat de vader geweend had.

— Hoe is het nu met uw jongen? vroeg mevrouw Verdonk.

— Pol ligt nu rustig te bed. En God zij dank, heeft

hij geen pijn. O, mijnheer Verdonk is goed voor hem en mijn dochttertje geweest. Maar 't brandt nu in mijn hart, dat ik mijn kinderen liet smokkelen...

— Gij hebt er spijt van...

— Mijn vrouw was er ook zoo tegen. Maar we verdienen op zee zoo weinig...

— Smokkelen is tegen de wet, Vervloet. En het leidt zoo gemakkelijk tot andere verkeerdheden. 't Is de eerste stap in de oneerlijkheid. De menschen denken daarover niet genoeg na.

— 't Is zoo, mevrouw. Ik heb er nu in een uur meer over gepeinsd dan ik in heel mijn leven heb gedaan. En neen, 't is niet goed... 't Is gevaarlijk, maar 't is niet goed ook. Gelijk ge zegt, leidt het dikwijls tot ander kwaad. We zullen niet meer blauwen.

— Ik weet, dat ge het moeilijk hebt, Vervloet.

— O, ik heb zooveel aan mijn brave vrouw verloren. Zij zorgde voor ons allen... En altijd bezig, voor de kinderen en mij... 't Is zoo triestig nu... We zagen elkaar zoo gaarne. Alice, mijn oudste dochttertje, doet haar best..., maar ze is nog een kind. En ik voel het wel, ze moet te hard werken. En Pol ook.

— Mag ik eens binnen gaan, Vervloet?

— Ha, zeker, mevrouw...

En de visscher vergezelde de dame. Pol lag in vaders bedstede. Bruno lag naast de sponde. Hij keek mevrouw Verdonk even aan, maar bleef rustig. Alice schildte aard-appelen. De zusjes waren aan 't spelen.

Mevrouw groette vriendelijk de kinderen. En dan boog ze zich over Pol.

— Wel, vriendje, hebt ge pijn? vroeg ze.

— Neen, mevrouw antwoordde de gewonde knaap.

— Ge zult weer gauw beter zijn. En dan zijt ge zoo flink te been als vroeger...

Mevrouw keek eens rond.

— Alice is een best huishoudstertje, hernam ze. 't Is alles zoo zindelijk hier...

Zij opende haar korfje. En er kwam veel uit. Chocolade, appelcielen, een potje boter, een stuk kaas, een eind worst en nog meer. De kinderen werden dadelijk getraceerd. Dat was me een plezier in de hut. En vader Vervloet kreeg de tranen in de oogen.

De goede dame vroeg Alice naar haar bezigheden. Dan wenkte ze Vervloet buiten de hut. Ze gaf hem honderd frank... En dat was voor den zwoeger een groote schat.

— Maar mevrouw toch! stamelde hij ontroerd.

In die dagen kon men met honderd frank veel meer koopen dan nu... Als Vervloet zes weken vischte, had hij amper zooveel verdiend.

— Met dat geld kunt ge versterkende middelen voor Pol koopen, zei mevrouw. De jongen zal moeten opsterken. Ik zal ook zorgen, dat de dokter komt. Maar ik wil een middel zoeken, om u blijvend te helpen... Alice en Pol zijn toch te jong voor al hun werk. Ik weet wel, dat dit het geval is met veel kinderen, maar ik

kan helaas niet alle leed wegnemen. Voor uw gezin zal ik het mogelijke doen. Ik keer spoedig eens terug.

Vervloet kon geen woorden vinden om de edelmoe-dige dame te bedanken. Maar mevrouw Verdonk wachtte daarop ook niet en spoedde zich heen.

Toen ze thuis kwam, vroeg haar man:

— Hebt ge Vervloet eens flink den bol gewasschen?

— O, dat was niet noodig. Zijn gezicht was proper...

— Ja maar, ge weet wel, wat ik bedoel.

— Ik heb ernstig over dat smokkelen gesproken. Maar hij had al het besluit genomen, dat werkje te laten varen. Hij is een brave man.

En mevrouw vertelde nu alles over van haar bezoek in de hut. Mijnheer Verdonk veegde een traan weg.

— Ja, als ik alles zoo hoor, kan ik niet kwaad zijn op den kerel. Dompelaars zijn het...

— We moeten Vervloet nog beter helpen... Luister eens... God heeft ons mild met goederen gezegend. We hebben geen kinderen, en te beter dus kunnen we wat doen voor die van arme menschen. Ik stuur elken dag een werkvrouw een paar uren naar dat huisje.. Die zal Alice helpen.

— Alice is de oudste dochter?

— Ja. En dan heeft Alice tijd om een paar uur in de week bij me te komen om beter te leeren naaien, breien, stoppen, en alles wat ze noodig heeft. Die Pol moet naar school. En wij betalen een helper voor Vervloet, een jongen visscher van een zeventien, achttien

jaar. Dan kan de vader Pol missen. Er worden nu visschers gevraagd om in het loodswezen te dienen en ik zie in de toekomst Pol Vervloet daar ook al bij. Wat denkt ge er van?

— Wel, ge spreekt naar mijn hart...

— Ge vindt mijn plannen dus goed?

— Natuurlijk. We zullen dat eens spoedig regelen...

Ik ben waarlijk blij dat ik niet tot in Zuidkote geraakt ben, maar te Ghyvelde bleef haperen. We zullen aan die menschen een goed werk doen.

— En dat geeft vreugde. Wie den arme geeft, leent den Heer. En Christus heeft het ons geleerd wel te doen. Hij zelf beminde de kinderen zóó... We moeten zijn voorbeeld volgen.

In den namiddag wandelden mijnheer en mevrouw Verdonk samen naar de hut. En ze hadden een lang gesprek met den visscher. Alice mocht er ook bij zijn... O, welk een vreugde vervulde haar gemoed. En Pol glimlachte blijde van op zijn bed.

Vervloet was zijn weldoeners zoo innig dankbaar.

* * *

De plannen werden uitgevoerd. Een werkvrouw kwam dagelijks in het huisje. Mevrouw Verdonk betaalde haar. Alice ging drie maal in de week naar mevrouw Verdonk. En daar leerde ze allerlei nuttige bezigheden. Maar ze kreeg ook boeken mee naar huis. Ze moest

lezen en zelfs voorlezen aan vader, zei mevrouw. Een dier boeken heette Bella Stock. Het was van Hendrik Conscience en gaf een verhaal uit De Panne, nog uit vroegere dagen.

Pol was na drie weken geheel genezen. En hij mocht weer naar school. De meester zou hem flink helpen en hem klaar maken voor een zeevaartschool.

Vader Vervloet had een kloeken helper.

Maar Alice werkte ook nog mee. Ze bleef de trouwe huishoudster en zorgde als een moedertje voor de jongsten.

Zoo gingen eenige jaren voorbij. Er kwamen meer en meer vreemdelingen naar De Panne. Mevrouw Verdonk zorgde, dat Alice een vischwinkel openen kon tijdens het badseizoen. Liza kon nu haar plaats in het huishouden innemen. Pol leerde goed en werd bij het loodswezen geplaatst. Eerst werd hij er matroos, maar nu zou hij zijn weg wel maken.

Vervloet ondervond Gods zegen. Hij zag zijn kinderen flink opgroeien.

Maar ook mijnheer en mevrouw Verdonk beleefden veel vreugde aan de uitvoering hunner plannen. Nooit hebben ze een oogenblik spijt gevoeld over hun edelmoedigheid.

EINDE.

DE PANNE

Nu is De Panne een bekende badplaats, met veel gasthoven, villa's, handelshuizen. Mevrouw Terlinck is de stichteres van de badplaats. En bij De Panne vormde de moedige vrouw ook Coxyde-bad. Maar zij ook had edelmoedig gevoelens als mevrouw Verdonk en deed veel voor visschers en hun gezin en andere zwoegers uit het duinenland.

Tijdens den oorlog werd De Panne nog meer bekend. Het was als de hoofdplaats van het stukje land, waar de Duitschers geen meester konden spelen. De Koninklijke familie heeft er toen een heelen tijd gewoond in een villa op den dijk. En in De Panne was ook het groote krijgshospitaal van den Oceaan. De soldaten werden er verpleegd. Maar velen zijn er ook gestorven. En tusschen De Panne en Adinkerke strekt zich een groot kriegskerkhof uit, waar veel gevallenen in dien wreeden oorlog, slapen.

De meeste visschers hebben De Panne verlaten, omdat ze er geen haven bezitten. Ze vestigden zich te Oostende.

Van het visschersvolk werden velen als Pol Vervloet loods. Ge weet misschien niet allen, wat loodsen zijn.

al hebben we reeds van hen verteld in andere boekjes der kinderbibliotheek. Loodsen wijzen de schepen den weg langs de kust en in den Scheldemond. Ze zijn de gidsen der vaartuigen en behoeden deze voor stranding op zandbanken en voor andere gevaren.

Tusschen De Panne en Coxyde ligt nog een badplaatsje, Sint Idesbaldus.

In deze streek bezitten we hooge, breede, wilde duinen. De hoogste top ligt bij Coxyde en heet de Hooge Blekker. Van daar overziet men een groot deel van het vruchtbare Veurne-Ambacht, dat de schoone oude stad Veurne omgeeft.

Die duinen looplen breed en woest voort langs Oost-Duinkerke naar Nieuwpoort, aan den mond van den bekenden IJzer. Verder wordt de keten veel smaller. Maar ook elders zijn de duinen schoon, en bij Knokke winnen ze weer in breedte.
